

Verslag DaltonCafé 14 maart 2022

Patrick Fuchs van Dalton Voorburg, winnaar 3e prijs van de Dalton Prijsvraag 2021, presenteert:

Leerlingcoaching zoals Helen Parkhurst dat bedoeld heeft

Patrick werkt 6 jaar op Dalton Voorburg. Hij is begonnen als wiskundedocent en hij is vooral coach in de 1e en 3e klas, hij zit in de daltoncommissie en hij is begeleider van de leerlingcoaches. De leerlingcoaches zijn ouderejaars die de nieuwe leerlingen ondersteunen. Patrick heeft Hella (6v) en Eva (4v) meegenomen: ervaren leerlingcoaches. Beide leerlingen zijn leerlingcoaches op Dalton Voorburg én op een dalton basisschool.

Patrick zorgt voor een interactieve aanpak met inbreng van de deelnemers via LessonUp. Hij vraagt de deelnemers om woorden te delen in een woordweb die de deelnemers associëren met tutoraat of peercoaching. De deelnemers aan het DaltonCafé noemen: samenwerken, samen leren, begeleiden, feedback, leren van en met elkaar, maatjes, ondersteunen, leerlingen helpen elkaar, leren door begeleiden. Tutoraat wordt meestal opgevat als: oudere leerlingen ondersteunen jongere leerlingen in het leren. Patrick ervoer dat het tutoraat meer bijles was. Dat wilde hij niet. Hij wil coaching en dalton: het opleiden van mensen met lef, daltononderwijs.

De essentie van coaching op de daltonmanier

Patrick vraagt vervolgens hoe je tutoraat koppelt aan daltononderwijs. Hoe zorg je ervoor dat je tutoraat of coaching op een daltonmanier wordt opgezet en uitgevoerd? Ook daar wordt goed op gereageerd. Belangrijk bij deze manier van inzetten van leerlingcoaches zijn de volgende aspecten:

- peerfeedback gesprekken: iedereen leert van elkaar
- gelijkwaardigheid
- reflecteren over het gemaakte werk
- leerlingen helpen elkaar maar bespreken ook het gesprek
- samenwerking met de docent
- medeverantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van een leerling

Patrick noemt: helpen, ondersteunen en inspireren van kinderen. Alle leerlingbegeleiders hebben een hoodie gekregen met daarop de tekst 'inspire someone today'. Patrick ervaart dat leerlingen een veel makkelijker contact hebben met andere leerlingen dan volwassenen. Patrick haalt Helen Parkhurst aan die dezelfde aanpak hanteerde als Patrick. Zij maakte ook gebruik van oudere leerlingen die jongere leerlingen begeleiden om iedereen aan het werk wil krijgen en de nodige aandacht te geven. Daarbij zijn het geven van vertrouwen en een mate van vanzelfsprekendheid essentieel. Tutoraat gaat over het aanleren van vaardigheden. In de opzet van Patrick zijn beide leerlinggroepen aan het leren: zowel de oudere als de jongere.

De werkwijze van Patrick

Er is voor de leerlingcoaches een wekelijks daltonuur waarin jongere leerlingen zich kunnen inschrijven voor hulp. De leerlingcoaches zitten met de leerlingen in een grote ruimte tijdens het coachings daltonuur. Patrick is aanwezig tijdens dat daltonuur en reflecteert op de ondersteuningsaanpak van de leerlingcoaches. De coaches zijn goed geïnformeerd. Ze weten bijvoorbeeld wat de resultaten van hun coaches zijn. Ze zitten erbij als er voortgangsoverleg is. Ze worden getraind door een orthopedagoog die workshops heeft gegeven over leerhandicaps, zoals dyslexie, dyscalculie, adhd, faalangst, waardoor zij goed op de hoogte waren hoe leerlingen met die handicaps hun leren ervaren. Patrick was verbaasd over de discipline die de 41 coaches hadden tijdens deze scholing. "Zo braaf zijn ze niet tijdens de reguliere lessen!" Hella en Eva geven aan dat ze veel gehad hebben aan de training. Ook krijgen ze geleerd hoe ze moeten ondersteunen zonder

antwoorden te geven. Er worden in de eerste 4 weken van het schooljaar trainingen gegeven door experts en na die 4 weken gaat het daltonuur voor de leerlingen beginnen. Elke 5 à 6 weken is er overleg met de coaches en Patrick over de voortgang.

Eva en Hella noemen een aantal voorbeelden uit de praktijk. Eva heeft momenteel een wiskundeclubje. Die gaan aan het werk en Eva begeleidt hen. Eva heeft leerlingen ook geholpen met een manier van werken van steeds 20 minuten werken en dan 5 minuten rust (pomodoro techniek). Patrick is constant met de coaches en de leerlingen in gesprek en hij stuurt op de kracht en de ontwikkelvragen van de coaches: Wat kan ze goed? Wat wil ze leren? Voor de onderbouwleerlingen zijn er bijvoorbeeld vragen met betrekking tot wiskunde. Hella heeft een leerling begeleid die moeite had met plannen en leerlingen geleerd hoe ze leerstrategieën konden gebruiken. Ze heeft een super succesverhaal: er was een leerling die met mh-advies uiteindelijk in gymnasium terecht kwam. Door de begeleiding van Hella ging de leerling openstaan voor begeleiding en voor leren.

Voorwaarden voor deelnemende coaches

Elke nieuwe leerlingcoach krijgt een sollicitatiegesprek. Aan de andere kant van de tafel zit o.a. een ervaren leerling coach en een coachee. Zij stellen de vragen op en zij nemen ook de beslissing ten aanzien van de werving van nieuwe coaches. Hella heeft het gesprek met Eva gevoerd. Ze vond het leuk dat ze zoveel invloed en verantwoordelijkheid kreeg. Ze vond het leuk om de sollicitanten te confronteren met reële situaties zoals: wat doe je als een leerling weigert om bijvoorbeeld zijn agenda te openen? Eva vond het spannend en ze wist ook niet zo goed wat ze aanmoest met die situatie. Ze ervoer dat ze door het sollicitatiegesprek veel bewuster werd van wat het coach zijn inhield.

Leerlingen kunnen in de 3e klas solliciteren en alleen bovenbouwleerlingen die niet in de examenklas zitten mogen meedoen. De sollicitatiegesprekken bereiken hun doel: de meest geschikte leerlingen worden zo geselecteerd én er is heel veel animo voor de deelname aan het coachingstraject. De echt goede coaches mogen, ook als ze in het examenjaar zitten, begeleiden in een basisschool. Hella heeft vooral leerlingen begeleid die moeite hadden met bepaalde opdrachten. De basisschooldocent doet de voorselectie. Ze coacht bijvoorbeeld leerlingen in groep 3 met leren lezen. Dit ontlast de docenten ook heel erg. Na afloop bespraken de coaches de ontwikkelingen bij de basisschoolleerlingen. Eva heeft leerlingen begeleid met begrijpend lezen en zaken zoals de werkwoordtijden.

Patrick vindt dat de coaches het soms beter doen dan de vakdocenten en toch worden ze soms als bijlesdocenten ingezet. Patrick vindt het jammer dat de coaches niet altijd als gelijkwaardig worden beschouwd. Er kan nog winst behaald worden ten aanzien van de inzet van de leerlingcoaches. Je kunt ze betrekken bij het nemen van besluiten met betrekking tot de voortgang/resultaten.

Daarom werk je met leerlingcoaches

Er zijn verschillende redenen om deze aanpak in je school door te voeren. Je geeft leerlingen echte verantwoordelijkheid en ze leren (nog beter) samen te werken, je hebt zo meer handen in de klas, dit traject is een incentive voor nieuwe docenten (veel leerlingcoaches kozen na hun middelbare school voor de pabo!) en tenslotte: zowel coachees als coaches verbeteren hun resultaat. Voor de school die hiermee aan de slag gaat vereist het wel een gedachteverandering en gedragsverandering van de hele school. Als je ermee begint dan is het advies om simpel te beginnen met een paar bovenbouwleerlingen die brugklasmentoren ondersteunen. De volgende stap is: laat tutoren/coaches echt vrij. Voor de experts geldt: voeg sollicitatiegesprekken toe en zoek contact met daltonbasisscholen. In alle gevallen geldt: kijk naar de kernwaarden. Die zijn leidend. Patrick Fuchs heeft contact met Patrick Sins, lector nernieuwingsonderwijs, over een onderzoek naar het effect van deze aanpak.

De reacties in de chat van de 67 deelnemers zijn enthousiast. En er zijn vragen, zoals: Wat doe je ivm lesuitval door de coaches? Patrick houdt rekening met de roosters van de leerlingen. Verder gaat het altijd in overleg met de mentor en vakdocent. Patrick geeft een voorbeeld van een leerling met veel onvoldoendes. Er is van alles aan de hand met broertjes/zusjes. Daarover gaat Patrick in gesprek met de mentor van de coach. Soms is het juist goed voor de motivatie en belangstelling van zo'n leerling om zo'n kans te geven. De coaching vindt plaats tijdens daltonuren. De coaches missen dan per week een daltonuur, maar ze leren zelf ook heel veel van deze werkwijze.

De conclusie is dat leerlingen veel meer kunnen dan we denken.

De presentatie staat onder: [Daltoncafe - Leerlingcoaching.pdf](#)

De folder: [Leerlingcoaches - NDV Folder - Patrick Fuchs.pdf](#)

Patrick's emailadres: fch@daltonvoorburg.nl.

Onder de volgende link de verwijzing naar de website van de NDV, waarin de volgende DaltonCafés aangekondigd worden: <https://dalton.nl/nieuws-agenda/>

Ook op de website van Saxion kun je op de hoogte worden gehouden over het DaltonCafé:

<https://www.saxion.nl/onderzoek/meer-onderzoek/vernieuwingsonderwijs/dalton>. Hier worden ook alle verslagen en andere materialen geplaatst.

Hieronder de gegevens over het laatste DaltonCafé van schooljaar 2021-2022:

DaltonCafés 2021-2022	
9 mei 2022 16.00 uur - 17.00 uur	Helen Parkhurst als inspiratiebron (doelgroep PO & VO)

En de data voor het schooljaar 2022-2023 zijn bekend:

26 september 2022

21 november 2022

16 januari 2023

13 maart 2023

8 mei 2023

Allen zijn weer op maandag van 16.00 uur tot 17.00 uur. Noteer alvast in de agenda!

Meer info volgt nog voor wat betreft de inhoud en het inschrijven hiervan.

We zien jullie graag weer bij een volgend DaltonCafé!

Verslag: Marja Out

Het DaltonCafé is een initiatief van Vera Otten, Patrick Sins en Marja Out namens de Nederlandse DaltonVereniging en het lectoraat Vernieuwingsonderwijs.